

Alle skal med

Målsætninger for de mest udsatte
frem mod 2020

September 2013

Regeringen

Alle skal med

Målsætninger for de mest udsatte
frem mod 2020

Indhold

Sociale 2020-mål	5
Opfølgning	10
Styrket forebyggelse og øget effekt af indsatsen	12
Udsatte børn og unge skal opnå et højere uddannelsesniveau	12
Færre udsatte unge begår kriminalitet	14
Større kontinuitet i anbringelser af udsatte børn og unge	16
Tidlig indsats over for udsatte børn og unge	18
Færre hjemløse i Danmark	19
Flere kvinder skal hjælpes ud af voldelige relationer	22
Større effekt af stofmisbrugsbehandlingen og færre narkorelaterede dødsfald	24
Større effekt af alkoholbehandlingen	26
Prostituerede	26
Mennesker med psykisk sygdom	26

Sociale 2020-mål

Regeringen er optaget af at skabe et Danmark, der hænger sammen. Vi skal sikre social mobilitet og gøre op med den negative sociale arv, så den enkeltes muligheder ikke afhænger af, hvilken baggrund man har, hvor man er født og i hvilken familie. I Danmark skal der være reelt lige muligheder for alle. Det gælder for befolkningen som helhed, men også for mennesker, der har det svært.

Regeringen har gennemført en række større reformer på uddannelses- og beskæftigelsesområdet. Det gælder fx folkeskolereformen, kontanthjælpsreformen og reformen af førtidspension og fleksjob. Det er reformer, der alle bidrager til at forebygge social udsathed og er med til at bryde med den negative sociale arv.

En bred indsats med fokus på uddannelse og varig beskæftigelse er med til at sikre større social mobilitet i samfundet og bidrager til, at færrest mulig bliver fastholdt på passiv forsørgelse og ender i økonomisk fattigdom. Reformerne skal sikre, at vi får alle med.

Samtidig har regeringen i sit sundhedspolitiske udspil sat fokus på ulighed i sundhed og har igangsat et lighedstjek af sundhedsvæsenet og etableret et lighedsnetværk. Regeringen vil desuden i efteråret fremlægge mål for forbedring af befolkningens sundhed.

Regeringens målsætninger for og reformer af uddannelse og beskæftigelse i Danmark fremgår af boks 1.1.

Det er ikke alle, der umiddelbart får gavn af, at økonomien begynder at komme i gang igen, og der er mennesker i vores samfund, som ikke står forrest i køen, når beskæftigelsen vender. Det er ofte borgere, som ikke har let ved at komme til orde, og som ikke har mediernes bevågenhed. Vi har som samfund en særlig forpligtelse til, at de ikke bliver glemt.

I Danmark sætter vi en ære i at behandle de mest udsatte og sårbare mennesker med respekt og omsorg.

Vi er kendt som et land, hvor der bliver taget hånd om dem, der har behov for det, og hvor vi gennem vores velfærdssamfund har skabt rammerne for lige muligheder i livet. Det skal vi fortsat være kendt for.

Regeringen har løbende gennemført målrettede sociale initiativer. Det gælder fx afskaffelse af fattigdomsydelserne, indførelse af nye muligheder for hjælp til udsættelsestruede lejere, målrettede forbedringer for pensionister med de laveste indkomster samt en styrket indsats til beskyttelse af børn mod overgreb.

Regeringen tilkendegav i forbindelse med rapporten fra Ekspertudvalget om Fattigdom, at den tekniske grænse for fattigdom ikke kan stå alene, men skal følges op med sociale mål for dét, som kan lede til økonomisk fattigdom eller gøre det vanskeligt at komme ud af den – nemlig mangel på uddannelse, fravær af en fast bolig, et liv i kriminalitet eller misbrug.

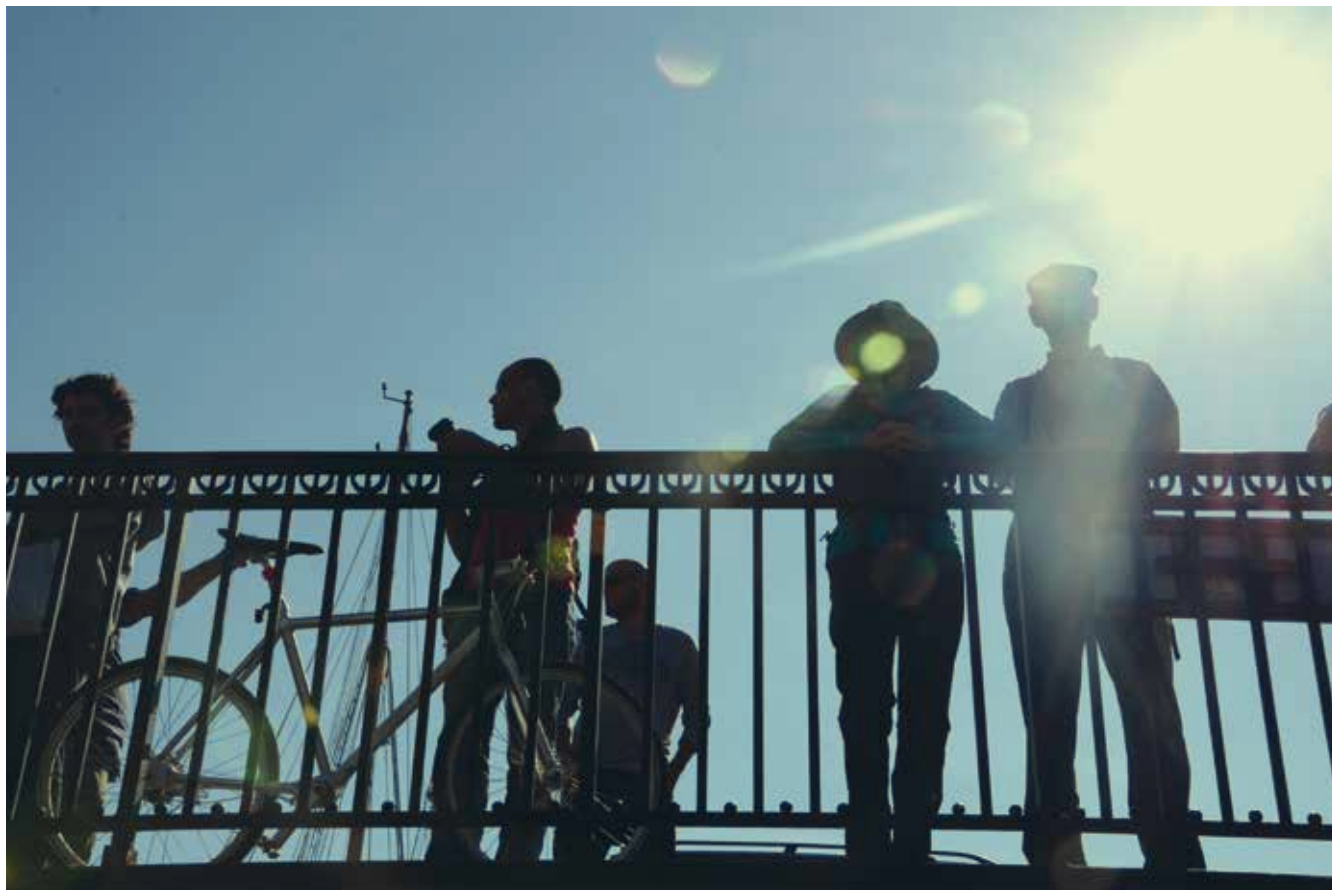
Forholdene for de mest udsatte mennesker i samfundet er således helt centrale for regeringen. Derfor vil regeringen sætte sociale mål for udviklingen frem mod 2020. De nye sociale målsætninger skal give et afsæt for at skabe bedre vilkår for de mest udsatte og sårbare i samfundet ved at fremme den forebyggende indsats og sikre, at den hjælp og støtte, der gives den enkelte borger, i højere grad gør en forskel.

Med de sociale 2020-mål vil regeringen føre socialpolitikken i Danmark ind i en ny tid, hvor vi måles på, at den hjælp, der ydes, gør en forskel og fører til bedre sociale forhold. Det afgørende er ikke at afsætte flere penge. Det er ikke det, der er brug for. Der er derimod brug for, at det sociale arbejde gør en forskel og hjælper mennesker og familier videre.

Der ydes et stort arbejde af de ansatte i kommunernes forvaltninger, på institutioner og botilbud samt ude blandt borgerne. Regeringen anerkender, at medarbejderne hver dag gør en forskel for mange udsatte borgere. De sociale 2020-mål skal understøtte dette arbejde.

Boks 1.1**Eksisterende målsætninger og større reformer på uddannelses- og beskæftigelsesområdet**

- 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse.
- Der er som led i folkeskolereformen aftalt en række målsætninger for folkeskolen:
  - Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan. Konkret er regeringens målsætning, at 80 pct. af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test, og andelen af de allerdygtigste elever skal stige år for år.
  - Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater. Konkret er regeringens målsætning, at andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.
  - Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis. Konkret er regeringens målsætning, at elevernes trivsel skal øges.
- Det er desuden regeringens målsætning, at der skal være øget inklusion i folkeskolen. Konkret skal andelen af elever i almindelig undervisning i 2015 være forøget fra 94,4 procent til 96 procent af det samlede elevtal i folkeskolen.
- Regeringen har i 2020-planen og Vækstplan.dk opstillet som mål, at beskæftigelsen i den private sektor skal øges med 150.000 personer frem mod 2020.
- Reformen af førtidspensions- og fleksjobområdet skal grundlæggende sikre, at flest muligt bliver en del af fællesskabet, får et arbejde og kan forsørge sig selv. Der skal også i fremtiden være ordentlige levevilkår for de mennesker, der ikke kan arbejde, og et rummeligt arbejdsmarked med bedre muligheder for et aktivt arbejdsliv for mennesker med en begrænset arbejdsevne.
- Med kontanthjælpsreformen er målet, at unge får en uddannelse, og at flere får mulighed for at blive en del af arbejdsfællesskabet, gøre nytte og realisere det potentiale, som alle mennesker har.
- Med det sundhedspolitiske udspil har regeringen en ambition om at skabe ét sammenhængende sundhedsvæsen, der tager udgangspunkt i den enkelte borger. Samtidig styrkes indsatsen for at reducere uligheden på sundhedsområdet.
- Med regeringens Integrationsbarometer er der sat mål for, hvad en vellykket integration består af, og med barometret følges udviklingen i Danmark som helhed, ligesom barometret kan anvendes lokalt til at understøtte en positiv udvikling i integrationen.

Vi skal som samfund sørge for, at udsatte børn og unge får bedre og lige muligheder, også selv om de har haft en hård start på livet. Udsatte voksne, som på grund af hjemløshed, misbrug eller vold i nære relationer er i stor risiko for at blive marginaliseret i samfundet, skal hjælpes til en bedre tilværelse.

Målet er, at vi i 2020 har skabt mærkbare ændringer for mange mennesker. Vores krav om, at det, vi gør, for borgerne skal have en effekt, vil betyde bedre livsvilkår og medvirke til at skabe reelt lige muligheder for den enkelte.

Med klare målsætninger på socialområdet vil regeringen skabe et stærkt, fælles og vedvarende fokus på målet med den sociale indsats hos alle aktive på området; i kommuner og hos frivillige, i organisationer, på institutioner og tilbud samt på Christiansborg.

I Danmark er det primært kommunerne, der har ansvaret for at udføre den sociale indsats. Men regeringen og Folketinget sætter rammebetingelserne og er med til at udstikke retningen for udviklingen. Det ligger regeringen meget på sinde, at det, vi gør for at hjælpe den enkelte borger og familie, rent faktisk har en effekt.

Vi bruger i dag mange penge på at hjælpe de mest udsatte til at få et bedre liv og lige muligheder. I 2012 brugte kommunerne eksempelvis 14 mia. kr. på indsatsen for de udsatte børn og unge. Men ofte ved vi ikke, om det, vi gør, rent faktisk hjælper, og i mange tilfælde er resultaterne ikke tilfredsstillende. Det er ikke godt nok. Særligt ikke, når metoderne til at sikre en bedre hjælp i mange tilfælde er til rådighed.

Der er behov for at gentænke den eksisterende indsats, så de midler, der bruges på området, anvendes bedst

muligt. Der skal større fokus på, at det vi gør, hjælper de borgere, der har brug for det. Løsningen er ikke kun at bruge flere penge. Der skal i stedet fokus på, om vi faktisk gør en forskel for den enkelte.

Vi skal derfor i højere grad bruge metoder, vi ved, virker, og vi skal lære af bedste praksis, både når vi finder den herhjemme, og når de er bedre i udlandet. Samtidig skal vi turde sammenligne på tværs og lære af hinandens erfaringer. Det gælder særligt for kommunerne, hvor der er rig mulighed for at lære af de kommuner, der har opnået gode resultater.

Regeringen har samtidig fokus på, at der er dokumenteret viden om, hvad der virker. Der er således iværksat et arbejde med at indsamle effektfulde metoder samt et arbejde, der skal føre til et bedre datagrundlag på socialområdet. Det handler ikke om mere dokumentation og unødigt bureaukrati. Tværtimod handler det om at få troværdige data, der viser effekten af det, der sættes i værk.

Med afsæt i de sociale 2020-mål vil regeringen løbende drøfte resultaterne af den sociale indsats med kommunerne. Samtidig vil de sociale 2020-mål og ambitionen

om effektive indsatser på socialområdet udgøre et redskab til regeringens prioriteringer på socialområdet, herunder fx ved udmøntningen af satspuljen. Prioriteringerne kan også genfindes på regeringens forslag til finanslov for 2014.

Regeringen opstiller ni konkrete mål for, hvor udviklingen for de mest udsatte mennesker i vores samfund skal være i 2020, jf. boks 1.2 og 1.3.

Regeringen vil samtidig fastsætte sociale 2020-mål på yderligere tre områder, jf. boks 1.4.

Herudover vil regeringen på baggrund af den kommende underretningsstatistik nøje følge, om kommunerne reagerer hurtigt, når de modtager bekymrende underretninger om udsatte børn. Det er afgørende for regeringen, at der ikke er børn, der bliver ladt i stikken, når fagfolk, naboer eller andre har udtrykt deres bekymring.

Regeringen sætter præcise mål for udviklingen for de mest sårbare og udsatte borgere frem mod 2020. Målene er ambitiøse, men de er samtidig realistiske. Udfordringerne på socialområdet kræver, at vi tør sætte mål for

Boks 1.2

Regeringens sociale 2020-mål

– lige muligheder for udsatte børn og unge

- Mindst 50 pct. af udsatte børn og unge har som 25-årige gennemført en ungdomsuddannelse.
- De udsatte børns faglige niveau i læsning og matematik skal forbedres.
- Andelen af 15-17-årige udsatte unge, der begår kriminalitet og får en fældende strafferetlig afgørelse, skal falde med mindst 25 pct. Det svarer til en andel på højst 9 pct.
- Andelen af anbringelser, der bryder sammen, skal falde med mindst 30 pct. Det svarer til, at andelen af sammenbrud højst må udgøre 4 pct.

Boks 1.3

Regeringens sociale 2020-mål

– særlig indsats over for udsatte voksne

- Antallet af hjemløse i Danmark reduceres med mindst 25 pct. Det svarer til et niveau på højst 4.000 personer.
- Andelen af borgere, der vender tilbage til et herberg eller et forsorgshjem inden for det første år efter udskrivning til egen bolig, må højst udgøre 20 pct.
- Andelen af kvinder på kvindekrisecentre, der har behov for mere end ét ophold, reduceres med mindst 30 pct. Det svarer til en andel på højst 25 pct.
- Andelen af borgere, som afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug som stoffri eller med reduktion i misbruget, øges til mindst 50 pct.
- Antallet af narkorelaterede dødsfald skal reduceres og fastholdes på et niveau på højst 200 personer. Det svarer til en reduktion på mindst 30 pct.

de mennesker, som med den rette hjælp kan komme tilbage i fællesskabet. Udgangspunktet for regeringens målsætninger vil være 2011, hvor regeringen trådte til.

De konkrete mål er udvalgt for at sætte fokus på netop de dele af den sociale indsats, som i følge den faglige viden er centrale for at skabe en grundlæggende forandring af borgerens situation. Eksempelvis er det centralt for, hvordan udsatte børn og unge klarer sig som voksne, at de får en uddannelse, har stabile anbringelser og undgår kriminalitet.

Med det fokus, der kommer på at nå de opstillede mål, får vi sat en vigtig proces i gang for den enkelte. Hvis en hjemløs får og beholder en bolig, bliver det nemmere at holde sig rask, og der bliver mere overskud til at håndtere et eventuelt misbrug og få kontakt til familien igen. På samme måde får et udsat barn eller ungt menneske en større ballast i livet, når han eller hun har haft et godt folkeskoleforløb og påbegynder en ungdomsuddannelse. Det kan påvirke både sundhed, sociale relationer og muligheden for beskæftigelse i mange år frem. Derfor løser vi ikke blot et enkelt problem – vi forebygger også andre.

Boks 1.4

Kommende mål for udsatte voksne

Udover de opstillede sociale 2020-mål i boks 1.2 og 1.3 vil regeringen arbejde for at opstille mål for:

- Større effekt af behandlingen for alkoholmisbrug
- Prostitution
- Mennesker med svær psykisk sygdom

Den forebyggende indsats er helt afgørende for at nå de sociale mål. Det er samtidig vigtigt, at den fornødne koordinering mellem de enkelte områder finder sted, så indsatsen i relation til sundhed, uddannelse, misbrug, beskæftigelse og sociale forhold koordineres bedre. Det, vi gør, skal således afspejle de ofte komplekse problemstillinger, som mennesker på kanten af samfundet slås med.

Dagtilbud har en særlig opgave i relation til de børn, der enten er udsatte eller er i risiko for at blive det. Den tidlige indsats og omsorg, der ydes i dagtilbuddene, er et vigtigt element i forhold til at sikre alle reelt lige muligheder i livet. På samme måde har folkeskolen en stor rolle i forhold til børnenes muligheder for en sund udvikling og videre uddannelse.

De sociale 2020-mål er et centralt element i regeringens socialpolitik og sætter mål for de socialt udsatte borgere. Men socialpolitikken er bredere og omfatter langt flere mennesker i vores samfund, herunder fx ældre og mennesker med handicap. Det ligger regeringen på sinde, at vi også understøtter disse mennesker i at få et godt og selvstændigt liv. Det vil bl.a. afspejle sig i regeringens ældrepolitiske udspil og den kommende handlingsplan for handicapområdet, der præsenteres i efteråret.

Det frivillige Danmark og de mange tusinde danskere, der er engageret i frivilligt socialt arbejde, spiller en væsentlig rolle i indsatsen over for socialt sårbare mennesker i vores samfund. Regeringen har i sommeren 2013 offentliggjort et nyt charter for samspil mellem den frivillige verden og det offentlige. Det nye charter, der er udarbejdet sammen med bl.a. kommunerne og den frivillige verden, understreger styrkerne i den frivillige indsats og peger fremad mod et endnu tættere samarbejde mellem kommuner og civilsamfund.

De frivillige kan ofte bidrage med noget særligt. Det gælder i forhold til udvikling af nye løsninger i socialpolitikken, og de frivillige bidrager i høj grad til at forebygge social udsathed og etablere netværk omkring borgere, som kan være afgørende for at fastholde en positiv udvikling væk fra fx stofmisbrug eller hjemløshed.

Opfølgning

Der er syv år til 2020. Det er tid nok til at få ændret retningen og få sat den rigtige udvikling i gang. Men det er samtidig for kort tid til at løse alle problemer. Derfor er målene udtryk for, at der i 2020 skal være taget et stort skridt i den rigtige retning. Men ambitionerne om at forbedre forholdene for de mest udsatte mennesker stopper ikke i 2020.

Det er afgørende, at der målrettet bliver arbejdet på at nå de sociale 2020-mål, så indsatsen over for udsatte børn og unge samt udsatte voksne løbende styrkes. Regeringen vil derfor løbende offentliggøre tal, som viser udviklingen i forhold til de sociale 2020-mål.

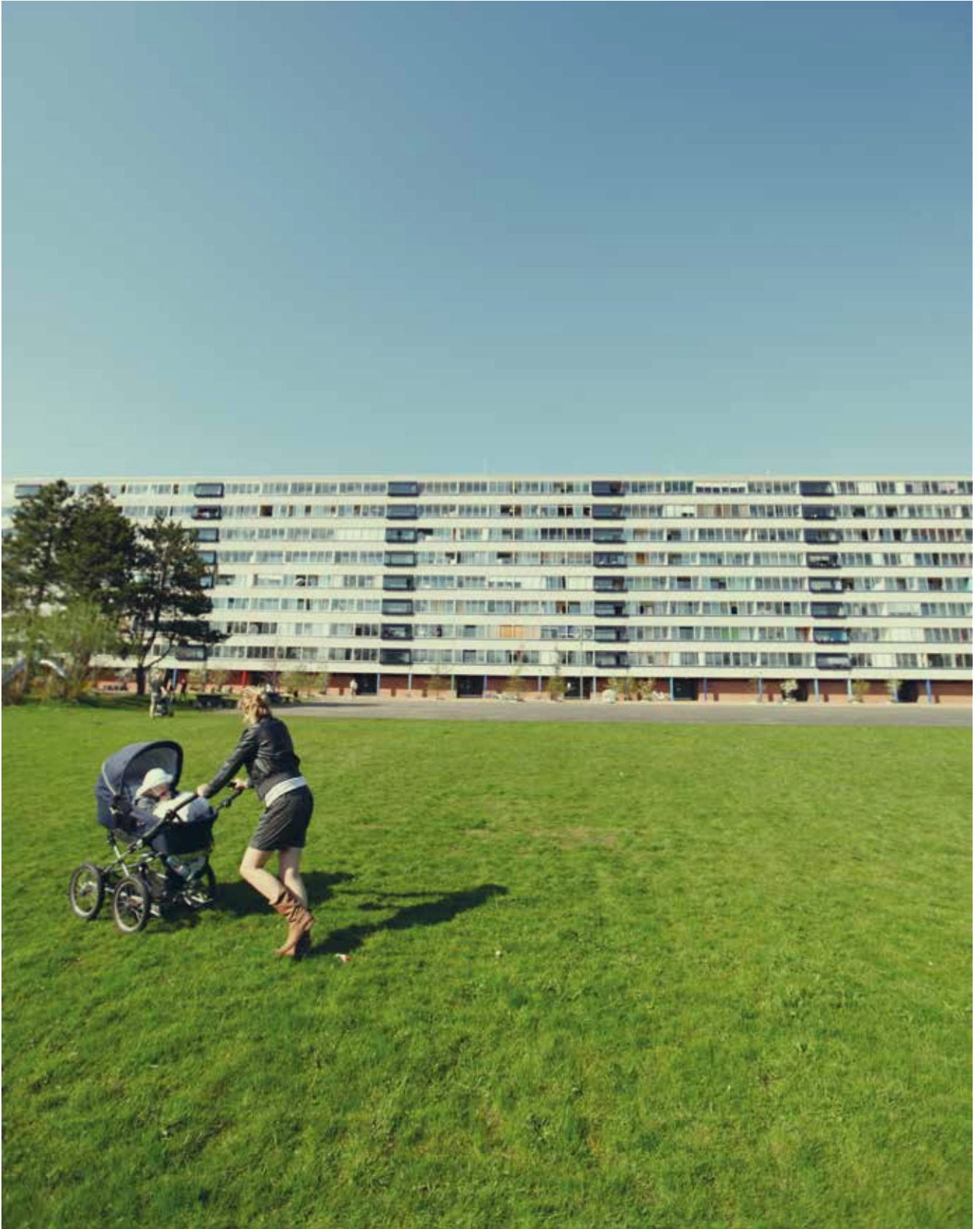
Hovedparten af arbejdet sker i kommunerne. Derfor vil regeringen drøfte de nye sociale mål både i forbindelse med de årlige kommuneaftaler og i regi af det eksisterende partnerskab med KL på det sociale område. På den måde kan regeringen og kommunerne holde hinanden op på, at der rent faktisk sker en udvikling for socialt udsatte børn og voksne.

Regeringen vil derudover udarbejde en national plan for forebyggelse af sociale problemer med fokus på de mest udsatte og sårbare mennesker. Planen skal understøtte en samlet og koordineret indsats for at nå de sociale 2020-mål. Et styrket fokus på forebyggelse og tidlig opsporing i forhold til sociale problemer er afgørende for at sikre den langsigtede udvikling, vi ønsker. Det er vigtigt, at der sættes tidligt ind i forhold til sårbare borgere, så problemerne ikke vokser sig for store for den enkelte.

Det kræver bl.a. et tæt samarbejde på tværs af de kommunale forvaltninger og institutioner, så der tages hånd om borgeren, så snart problemerne opstår uanset hvilken forvaltning, der møder borgeren først. Det kunne fx være, når jobcentret eller uddannelsesinstitutionen møder den unge med begyndende misbrugsproblemer eller den unge, som er i risiko for at ende i hjemløshed. Det kan også være, når pædagogerne i dagtilbud ser, at et barn mistrives, og der er problemer i familien.

Den nationale forebyggelsesplan udarbejdes på tværs af alle relevante ministerområder og i tæt samarbejde med kommunerne. Der vil desuden blive gennemført en åben dialog med inddragelse af de berørte grupper selv, interesseorganisationer, faglige eksperter, kommuner mv. Det skal sikre gode bidrag til forebyggelsesplanen og forslag til, hvordan vi indretter og koordinerer eksisterende indsatser bedst muligt for at nå de sociale 2020-mål.

Endelig vil udviklingen vedrørende økonomisk fattige blive fulgt i en årlig redegørelse, jf. regeringens opfølgning på Ekspertudvalget om Fattigdom. I den forbindelse vil der blandt andet ske en belysning af gruppen af økonomisk fattige ud fra en række sociale indikatorer. Indikatorerne skal bidrage til et bedre vidensgrundlag om de faktorer, som kan have betydning for den sociale mobilitet ind i og ud af fattigdomsgruppen.

Styrket forebyggelse og øget effekt af indsatsen

Udsatte børn og unge skal opnå et højere uddannelsesniveau

En god skolegang og en efterfølgende ungdomsuddannelse er vigtig for de udsatte børn og unges trivsel i det daglige. Det er også nøglen til selvforsørgelse og et velfungerende voksenliv.

Udsatte børns faglige niveau i folkeskolen er markant lavere end niveauet for børn i almindelighed, og langt færre af de udsatte unge gennemfører en ungdomsuddannelse. Regeringen vil styrke uddannelsesniveauet blandt udsatte børn og unge, så de får reelt lige muligheder for et velfungerende voksenliv.

36 pct. af de 25-årige, der som børn eller unge har været udsat, havde i 2011 gennemført en ungdomsuddannelse, mens det gælder knap 72 pct. af de

25-årige, som ikke har været udsat. Udsatte børn og unge forstås som børn og unge, der på et tidspunkt i deres liv har fået en foranstaltning efter servicelovens regler for børn og unge.

Det er vigtigt for alle børn at få en ungdomsuddannelse. Regeringen sætter derfor en ambitiøs målsætning om, at mindst 50 pct. af de udsatte unge i 2020 skal have gennemført en ungdomsuddannelse og dermed nærme sig uddannelsesniveauet for ikke udsatte unge.

Samtidig vil regeringen sætte fokus på de udsatte børns folkeskoleundervisning. Det er således regeringens mål, at andelen af udsatte børn og unge med dårlige resultater i læsning og matematik skal reduceres år

Boks 2.1 Mål

- I 2020 har mindst 50 pct. af udsatte børn og unge som 25-årige gennemført en ungdomsuddannelse.
- I 2020 er udsatte børns faglige niveau i læsning og matematik i folkeskolen forbedret (indikatoren er endnu ikke operationaliseret).

Anm.: Indikatoren vedr. det faglige niveau i folkeskolen er aftalt med KL i aftale om kommunernes økonomi for 2014.

for år. Det har regeringen også tidligere aftalt med KL, jf. regeringens aftale med KL om kommunernes økonomi for 2014.

Regeringen vil derfor følge udviklingen og opstille et konkret mål for udsatte børn og unges resultater i de nationale tests, når tallene foreligger i 2015. I forlængelse af aftalen om folkeskolen skal der som noget nyt fra 2014 gennemføres obligatoriske trivselsundersøgelser på alle folkeskoler. Regeringen vil, når redskabet til trivselsundersøgelsen er etableret, desuden følge de udsatte børn og unges trivsel.

Opnåelse af målet forudsætter, at kommunerne har fokus på, at udsatte børn og unge får en god skolegang. Det sker bl.a. ved, at familien oplever, at der sker en koordinering mellem skole og den sociale indsats med det formål at gøre en forskel for det enkelte barn.

Regeringen har iværksat en række initiativer, der skal styrke udsatte børns faglige niveau i folkeskolen, og vil også i de kommende år understøtte, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse. Centralt i indsatsen er folkeskolereformen med flere timer til eleverne, herunder i dansk, matematik og understøttende undervisning, samt en styrket kvalitet i vejledningen og undervisningen af udsatte unge.

Boks 2.2 Eksisterende initiativer og indsatser

- Forsøgs- og udviklingsprojekt om styrket specialundervisning i folkeskolen.
- Krav i lovgivningen om styrkelse af kvaliteten af anbragte børn og unges undervisning på interne skoler.
- Styrket undervisning for anbragte børn og unge på interne skoler med henblik på, at flere udsatte børn og unge får en videre uddannelse end grundskolen (satspuljeaftalen for 2013).
- Styrket fokus på skolegang og skolefravær på anbringelsesstederne som led i Tilsynsreformen på det sociale område (aftalen "Et Nyt Socialtilsyn" fra 2013).
- Regeringen har iværksat en række initiativer, som skal understøtte kommunernes omstilling til inklusion, herunder er der etableret et nationalt rådgivningsteam for inklusionsudvikling og et ressourcecenter for inklusion og specialundervisning, som skal bidrage med viden om inklusion. I aftalen om et fagligt løft af folkeskolen er der bl.a. aftalt mål om, at folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Kontanthjælpsreformen: I reformen indgår en ny og særlig uddannelsesrettet indsats for unge.

Tabel 2.1
Uddannelse hos udsatte børn og unge – udvikling og mål frem mod 2020

	2009	2010	2011	Mål i 2020
Indikator 1: Andelen af 25-årige, der tidligere i livet har fået en social foranstaltning, som mindst har gennemført en ungdomsuddannelse	33,6	34,6	36,4	Mindst 50
Indikator 2: Andelen af udsatte børn og unge med dårlige resultater i de nationale test i folkeskolen	-	-	-	-

Anm.: Det bemærkes, at indikator 1 ikke kan sammenlignes med regeringens målsætning om, at 95 pct. af 2015-ungdomsårgangen skal have gennemført en ungdomsuddannelse. Dette skyldes, at 95 pct.-målsætningen beregnes ud fra den såkaldte Profilmodel, som er en fremskrivningsmodel frem mod, at de unge er 40 år. Indikator 1 angiver derimod i de enkelte år hvor stor en andel af de udsatte 25-årige, der har en ungdomsuddannelse. Indikator 2 kan først opgøres ud fra de nationale tests i 2015.

Kilde: Beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks data fra det Nationale Dokumentationsprojekt.

Færre udsatte unge begår kriminalitet

Kriminalitet blandt unge har store konsekvenser for både ofrene, samfundet og den enkelte unges mulighed for at få et arbejde og et stabilt livsforløb senere i livet. Kriminalitet er ofte en konsekvens af sociale problemer hos den unge, og kriminaliteten kan medføre, at den unge fastholdes i sociale problemer, ligesom den unge kan få en plettet straffeattest. Dermed mindskes den enkelte unges muligheder for at få et velfungerende voksenliv.

Ungdomskriminaliteten har været faldende gennem en årrække, men udsatte unge begår fortsat kriminalitet i højere grad end ikke-udsatte unge. Det er regeringens mål, at færre udsatte unge i 2020 begår kriminalitet.

Knap 12 pct. af unge mellem 15 og 17 år, der på et tidspunkt i livet har modtaget særlig støtte, havde i 2011 modtaget en fældende strafferetlig afgørelse. Til sammenligning havde 2 pct. af ikke-udsatte unge i 2011 modtaget en fældende strafferetlig afgørelse.

Boks 2.3 Mål

- I 2020 er andelen af 15-17-årige udsatte unge, der modtager en fældende strafferetlig afgørelse, faldet med mindst 25 pct. Det svarer til en andel på højst 9 pct. i 2020.

Anm: En fældende strafferetlig afgørelse indebærer, at personen er fundet skyldig i overtrædelse af straffeloven, færdselsloven eller særlovene. Dog er bøde under 1.500 kr. for færdselslovs-overtrædelser og hovedparten af særlovsovertrædelserne ikke medtaget. Udsatte unge forstås som 15-17-årige, der på et tidspunkt i deres liv har fået en foranstaltning efter servicelovens § 52.

Opnåelse af målet forudsætter, at kommunerne målrettet arbejder på at have fokus på initiativer til forebyggelse af kriminel adfærd med fokus på forældrenes ansvar. Fx ved at anvende evidensbaserede familierettede indsatser.

Samtidig er det generelt i den kriminalpræventive indsats vigtigt at sikre et godt samarbejde bl.a. i SSP-regi, fordi man her bygger bro mellem socialforvaltning, skole og politiindsatsen.

Udover at undgå, at unge ender i kriminalitet, er det vigtigt, at kommunerne fortsat har fokus på at hjælpe unge, der allerede har begået kriminalitet. De unge skal lære at tage ansvar for egne handlinger og hjælpes ud af det kriminelle miljø og i retning af uddannelse eller job.

Regeringen har fokus på at sænke kriminaliteten blandt udsatte unge og har derfor præsenteret flere konkrete tiltag, som skal forebygge kriminel adfærd blandt unge, jf. boks 2.4.

Boks 2.4 Eksisterende initiativer og indsatser

- Udbredelse af evidensbaserede familierettede indsatser i kommunerne – bl.a. i familier med kriminelle unge (satspuljeaftalen for 2012).
- Styrkelse af kommunernes kriminalpræventive sociale indsatser med virkning fra 1. juli 2013 bl.a. gennem forlængelse af Ankestyrelsens kontrol med kommunernes konkrete sagsbehandling og en forlængelse af VISO's rådgivningsfunktion om en styrket kommunal indsats til forebyggelse af ungdomskriminalitet.
- Task force, som skal styrke forældreansvar i nydanske udsatte familier, herunder ved at udbrede brugen af forældreoplysning.
- Et led i forslag til finanslov for 2014 er en særlig indsats i form af en task force med fokus på at bryde fødekæden til banderne.
- I regeringens oplæg til satspuljen for 2014 vil der indgå initiativer til at styrke kommunernes tidlige og målrettede indsats mod ungdomskriminalitet.

Boks 2.5

Case – Jacob 35 år

Det gik skævt mellem forældrene, allerede da Jacob var tre år, og Jacob har efterfølgende været anbragt på kostskole, efterskole og i et bofællesskab med andre unge drenge. På et tidspunkt mødte han en kæreste, som han flyttede sammen med. Hun blev gravid, og Jacob blev far som helt ung. Jacob fik job i et supermarked, hvor han begik underslæb, og kæresten stjal varer fra butikken.

De blev begge opdaget, og Jacob endte med at få 200 timers samfundstjeneste i en ungdomsklub som straf. Her trivedes Jacob rigtig godt, og han følte, at han kunne gøre en forskel. Straffen var et stort vendepunkt i hans liv og førte til, at han tog en uddannelse som erhvervsvejser og blev VVS'er. Han har siden hen læst videre, er nu projektleder og i gang med at realisere sit mål om at blive direktør.

”Blive snuppet og få et gok i nøden og få at vide, at nu fik man en chance, sammenholdt med, at man havde fået barn, så ville det ikke være hensigtsmæssigt at sidde i fængsel(...) det gjorde, at nu var det nu. Jeg havde startet et godt kapitel i livet.”

Kilde: Casen er baseret på Veje ind og ud af kriminalitet – Tidligere kriminelle unges erfaringer, Socialstyrelsen, 2012.

Tabel 2.2

Kriminalitet blandt udsatte unge – udvikling og mål frem mod 2020

	2009	2010	2011	Mål i 2020
Andel af udsatte unge, der modtager en strafferetlig afgørelse inden det fyldte 18. år	10,7	10,6	11,8	Højest 9

Kilde: Beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks data fra det Nationale Dokumentationsprojekt.

Større kontinuitet i anbringelser af udsatte børn og unge

Mange anbragte børn og unge oplever et sammenbrud i deres anbringelse. Det betyder, at de må forlade deres plejefamilie, opholdssted eller døgninstitution. En rapport fra 2010 viste således, at lidt under halvdelen af de 13-17-årige, som bliver anbragt uden for hjemmet, har oplevet et eller flere sammenbrud under deres anbringelsesforløb¹.

Sammenbrud i anbringelsen skaber endnu en voldsom ændring i barnets eller den unges liv. Dermed mindskes mulighederne for at lykkes med den hjælp, vi giver. Ligesom de menneskelige konsekvenser for det enkelte barn eller den enkelte unge er store. Barnet, der i forvejen er præget af en turbulent opvækst, udsættes for et stort svigt, når fx et anbringelsessted opgiver dem.

Derfor vil regeringen sætte som mål at nedbringe andelen af sammenbrud i anbringelser i det enkelte år. Andelen af sammenbrud i forhold til det samlede antal anbringelser var i 2011 på 5,7 pct.

I opstillingen af målsætningen forstås et sammenbrud i anbringelsen, som når barnet selv forlader anbringelsesstedet, eller hvis anbringelsesstedet giver op over for barnet.

Regeringen vil frem mod 2020 arbejde for at nedbringe andelen af sammenbrud med 30 pct., så andelen i 2020 højst er 4 pct. Det skal sikre en højere grad af stabilitet, så de udsatte børn og unge trives og kan fastholdes i en positiv udvikling. Dermed øges den enkeltes muligheder for at få et velfungerende liv som voksen.

Regeringens målsætning opgør ikke, hvor mange gange det enkelte barn oplever sammenbrud, men hvor stor en andel af anbringelserne i det enkelte år, der bryder sammen. Hvis vi får reduceret andelen af anbringelser, der bryder sammen, vil det enkelte barn også opleve færre sammenbrud og en mere stabil opvækst.

Boks 2.6 Mål

- I 2020 skal andelen af sammenbrud af anbragte børn og unge være faldet med mindst 30 pct. Det betyder, at andelen højst er 4 pct. i 2020.

Tabel 2.3 Sammenbrud i anbringelser – udvikling og mål frem mod 2020

	2010	2011	Mål i 2020
Sammenbrud som andel af samlet antal anbringelser i året	6,0	5,7	Højst 4
Kilde: Ankestyrelsens anbringelsesstatistik.			

1. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd: Sammenbrud i anbringelser af unge. Erfaringer, forklaringer og årsagerne bag. 2010.

Boks 2.7**Case – Robert 16 år**

Robert og hans søster vokser op i en familie præget af vold og lejlighedsvist misbrug. I 7. klasse begynder Robert at få angstanfald, der hurtigt bliver værre, indtil han til sidst ikke vil bevæge sig ud af lejligheden. Efter gentagne selvmordstrusler vælger man fra myndighedernes side at anbringe Robert akut uden for hjemmet. Robert anbringes endnu tre gange. Den tredje anbringelse på "Fyrtårnet", hvor Robert efter et hashmisbrug smides ud. Kort efter udsmidningen fra Fyrtårnet anbringes Robert til udredning i den private institution Dykkerhuset, der bliver en succes for Robert.

"Jeg var lige fyldt 17 år nøjagtigt. Så kom jeg hen på Fyrtårnet. Så fik jeg prøvet det dårligste sted for mig. Det ødelagde virkelig det hele (...) Så kom jeg hen i Dykkerhuset (...) Det er den bedste institution, jeg har været på. Jeg tror, det er meget personligt, for jeg var klar til at stoppe de forskellige ting. Jeg har ikke rørt hash siden dengang."

Kilde: Case baseret på Sammenbrud i anbringelser af unge Erfaringer, forklaringer og årsagerne bag, SFI, 2010.

En reduktion i andelen af sammenbrud forudsætter, at kommunerne arbejder målrettet med at sikre det rette match mellem barn og anbringelsessted, der afspejler barnets behov for støtte. Det forudsætter bl.a., at kommunerne foretager den nødvendige afdækning af barnets behov og ønsker, og at anbringelsesstederne er af høj kvalitet. Det kræver også, at plejefamilierne, opholdsstederne og døgninstitutionerne understøttes i at kunne håndtere det enkelte barn, fx ved at kommunerne sikrer efteruddannelse og supervision til plejefamilier.

Boks 2.8**Eksisterende initiativer og indsatser**

- Styrket fokus på kvaliteten i indsatsen på anbringelsesstederne som led i Tilsynsreformen på det sociale område (aftalen "Et Nyt Socialtilsyn" fra 2013).
- Udbredelse af det digitale sagsbehandlingssystem, DUBU (Digitalisering – Udsatte Børn og Unge), der bygger på den socialfaglige metode ICS (Integrated Childrens System). Udbredelse af DUBU eller et tilsvarende it-system indgår i aftale om kommunernes økonomi for 2013.
- Task force, som rådgiver kommunerne om udvikling af den kommunale sagsbehandling over for udsatte børn og unge (satspuljen for 2012 og 2013).
- Indsats til beskyttelse af børn og unge mod overgreb, der træder i kraft 1. oktober 2013. stiller krav til kommunernes sagsbehandling for at understøtte, at kommunerne har bedre overblik over indsatsen for anbragte børn og unge.

Der er gennem de senere år taget en række initiativer for at styrke både kvaliteten af kommunernes sagsbehandling og kvaliteten af indsatsen over for børn og unge på anbringelsessteder. Regeringen vil fremover have fokus på, at kommunerne anvender disse redskaber med henblik på at nå de bedst mulige resultater for det enkelte barn under anbringelsen.

Tidlig indsats over for udsatte børn og unge

Der har gennem de senere år været flere eksempler på, hvor galt det kan gå, når udsatte børn og unge ikke tidligt får den hjælp og støtte, som de har brug for. Det gælder både børn, som vokser op i en hverdag med utryghed, vold og seksuelle overgreb, samt børn, som af forskellige årsager oplever mistrivsel og omsorgssvigt i deres opvækst. Det kan fx være børn af forældre med et alkoholmisbrug, som er i særlig risiko for omsorgssvigt.

Det er vigtigt, at kommunerne reagerer hurtigt, når fagpersoner, naboer eller andre underretter kommuner om bekymring for et konkret barn. Det samme gælder, når der sker underretninger på tværs af kommuner – fx i forbindelse med, at de såkaldte nomadefamilier flytter. Hvis der er en konkret bekymring for et barn, skal vi sikre, at bekymringen ikke går tabt i systemet.

Med indsatsen til beskyttelse af børn og unge mod overgreb, som træder i kraft 1. oktober 2013, bliver der derfor sat yderligere krav til kommunernes håndtering af underretninger, og der bliver etableret en national statistik, således at kommunernes håndtering af underretninger kan følges.

Når underretningsstatistikken er klar, vil regeringen nøje følge, at kommunerne reagerer hurtigt på bekymrende underretninger, og at der bliver handlet på problemerne, når det er nødvendigt.

Vi skal sammen med kommunerne omstille indsatsen sådan, at der bliver taget hånd om problemerne så tidligt som muligt. Det vil også hjælpe os i at nå målsætningerne for udsatte børns uddannelse og kriminalitet samt understøtte, at børnene får en så stabil opvækst som muligt.

Færre hjemløse i Danmark

I et velfærdssamfund som det danske bør der ikke være mennesker, som er nødt til at leve et liv på gaden eller have gentagne ophold på forsorgshjem eller herberg. Alle borgere i Danmark bør have mulighed for at leve et liv i egen bolig. Det er derfor regeringens ambition at reducere hjemløsheden i Danmark markant.

Boks 2.9 Mål

- I 2020 skal antallet af hjemløse i Danmark reduceres med mindst 25 pct. Det svarer til et niveau på højst 4.000 personer.
- I 2020 skal andelen af borgere, der vender tilbage til et herberg eller forsorgshjem inden for første år efter udskrivning til egen bolig, maksimalt udgøre 20 pct.

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2008 blev der afsat 500 mio. kr. til Hjemløsestrategien, som blev udmøntet i perioden 2009-2013. Det bærende princip i arbejdet har været, at der tidligt i et forløb etableres en permanent boligløsning med bostøtte (Housing First). Evalueringen af Hjemløsestrategien viser tydeligt, at det kan lade sig gøre at hjælpe borgere ud af hjemløshed. Erfaringerne viser, at ni ud af 10 borgere formår at fastholde deres nye bolig med den rette støtte.

Trods de gode erfaringer er det siden 2009 gået den forkerte vej med antallet af hjemløse på landsplan. De kommuner, som har deltaget i arbejdet med Hjemløsestrategien, har imidlertid markant bedre resultater end landets øvrige kommuner.

Regeringen vil derfor arbejde for, at de metoder fra Hjemløsestrategien, som, vi ved, gør en forskel for borgeren, udbredes i kommunernes arbejde. På den

Tabel 2.4
Hjemløse i Danmark – udvikling og mål for 2020

	2009	2010	2011	2012	2013	Mål i 2020
Indikator 1: Antal hjemløse ¹	4.998	-	5.290	-	5.820	Højst 4.000
Indikator 2: Andel af borgere, der udskrives til egen bolig og genindskrives på forsorgshjem inden for det første år ² (pct.)	33	32	31	31	-	Højst 20

Anm.: 1) Hjemløsetællingen gennemføres hvert andet år. Antallet af såkaldte "gadesovere" udgør ca. 595 personer i 2013. Tallet omfatter ikke udenlandske hjemløse, der ikke har fast/lovligt ophold i landet. Hjemløse tæller også personer, der skal løslades eller udskrives fra et hospital inden for én måned, og som mangler en bolig. Langt de fleste hjemløse overnatter på herberger, forsorgshjem, væresteder/natvarmestuer og hos familie og venner. 2) Opgørelsen er beregnet ud fra boformernes indberetning til Ankestyrelsen.

Kilde: SFI, Hjemløsetælling og Ankestyrelsen årsstatistik over brugere af botilbud efter servicelovens § 110.

måde hjælpes langt flere hjemløse til et værdigt liv i egen bolig. Samtidig skal der sættes målrettet ind med en forebyggende og tidlig indsats i forhold til hjemløshed blandt unge.

Det er regeringens mål, at antallet af hjemløse reduceres med mindst 25 pct. frem mod 2020. Regeringen vil følge udviklingen i antallet af hjemløse gennem de nationale kortlægninger af hjemløshed (gennemføres af SFI) .

Mange hjemløse borgere tager i perioder ophold på et forsorgshjem. Det er et vigtigt tilbud til borgere,

der har akut behov for husly og støtte, men er derimod ikke beregnet til længerevarende ophold. Regeringen lægger vægt på, at borgere på forsorgshjem skal tilbydes en permanent boligløsning, når deres situation er stabiliseret, og de er klar til et liv i egen bolig.

Omkring en tredjedel af de borgere, som udskrives fra et forsorgshjem til deres egen bolig, ender i dag med at komme tilbage til et forsorgshjem i løbet af det efterfølgende år. Ofte fordi de ikke får den fornødne støtte og hjælp i overgangen til egen bolig.

Boks 2.10**Fiktiv case – Jens i starten af 30'erne**

Jens, som er i starten af 30'erne, udvikler et alvorligt misbrug og mister evnen til at få en hverdag til at fungere efter en fyring. Han får ikke betalt sine regninger, mister kontakten til jobcenteret og bliver til sidst sat ud af sin lejlighed og må søge ophold på et forsorgshjem. Forsorgshjemets akutte tilbud er vigtigt for Jens, men han skal ikke opholde sig på stedet i længere tid end højest nødvendigt og risikerer yderligere marginalisering. Derfor bliver den intensive bostøtte iværksat allerede kort tid efter ankomsten til stedet.

Jens får hurtigt hjælp fra kommunen til at flytte i en ny lejlighed og har allerede på forsorgshjemmet fået tilknyttet en kommunal bostøttemedarbejder, som følger ham tæt i de næste ni måneder. Her hjælper bostøtten med alt fra at støtte op om praktiske gøremål til at få igangsat misbrugsbehandling, iværksat gældsrådgivning og skrevet jobansøgninger. Med den intensive støtte i overgangen til egen bolig bliver Jens i stand til at fastholde boligen, fordi han samtidig får mulighed for at tage ansvar for sin samlede livssituation. Han får også overskud til at søge arbejde igen og genoptage kontakten til sin familie.

En konkret borger siger om sin bostøttemedarbejder i evalueringen af Hjemløsestrategien: "Han hjælper mig med alt muligt – aftaler og papirer, kommunen og socialrådgiver, at få medicin og alt det der. Rådgivningssamtaler. Han giver mig en chance til at leve igen".

Anm.: Jens er en fiktiv case. Citatet fra borgeren er ægte.

Kilde: Hjemløsestrategien – Afsluttende rapport. Rambøll og SFI, maj 2013.

Boks 2.11**Eksisterende initiativer og indsatser**

- Regeringen har fremlagt en forankrings- og implementeringsplan for satspuljepartierne, som skal sikre forankring af de virkningsfulde indsatser samt udbredelse af erfaringerne fra Den nationale Hjemløsestrategi til alle landets kommuner. Planen ventes igangsat i efteråret 2013.
- Regeringen og KL har aftalt at arbejde for at udbrede metoder baseret på Housing First-princippet, som har vist gode resultater i Hjemløsestrategien. Det indgår i aftalen om kommunernes økonomi for 2014.
- Regeringen og KL er desuden enige om at give borgere med ophold på forsorgshjem en sammenhængende og rehabiliterende social indsats. Der igangsættes derfor en analyse, der skal se nærmere på kommunernes muligheder herfor.
- Regeringen vil arbejde målrettet på at nedbringe antallet af unge hjemløse gennem en styrket forebyggende og tidlig indsats til udsatte unge, der er hjemløse eller i risiko for at blive det, jf. forslaget til finanslov for 2014.
- I satspuljeaftalen for 2012 blev der afsat midler til startboliger for udsatte unge, der har brug for ekstra støtte i overgangen mellem barne- og voksenliv.
- Regeringen har sammen med Enhedslisten gennemført flere tiltag til at modvirke, at lejere bliver sat ud af deres lejlighed. Herunder har kommunerne fået adgang til i en kortere periode at hjælpe med at betale huslejen.

Det er regeringens mål, at andelen af borgere, der vender tilbage til et herberg eller forsorgshjem inden for første år efter udskrivning til egen bolig, reduceres til 20 pct. frem mod 2020.

Opnåelse af målet forudsætter, at kommunerne målrettet arbejder med at udbrede de virkningsfulde metoder, som har vist gode resultater i Hjemløsestrategien (Housing First). Borgerne skal sikres en sammenhængende hjælp og støtte, hvor fokus så vidt muligt er på at hjælpe borgeren i egen bolig og give den rette støtte til at fastholde den.

Kommunerne bør endvidere have fokus på forebyggelse af hjemløshed særligt i forhold til udsatte unge, der er i risiko for at blive hjemløse. Derudover er det vigtigt, at kommunerne arbejder på at stille relevante boligløsninger til rådighed.

Endvidere vil regeringen sætte yderligere fokus på kommunernes muligheder for at give hjemløse og borgere på forsorgshjem en sammenhængende og rehabiliterende hjælp, der skaber grundlaget for en god overgang til et liv i egen bolig.

Flere kvinder skal hjælpes ud af voldelige relationer

Vold i nære relationer er et alvorligt socialt problem. Det har vidtrækkende konsekvenser for den, som udsættes for vold, men i høj grad også for de børn, der vokser op i en familie præget af vold. Det gælder uanset, om ofret er en mand eller en kvinde.

Kvinder, som oplever et akut behov for ophold på et kvindekrisecenter, skal have den nødvendige hjælp og støtte til at skabe sig en tilværelse uden vold for dem selv og deres børn. Det forudsætter, at kvinderne får en helhedsorienteret hjælp og støtte, både under opholdet på kvindekrisecentret, men også i overgangen fra krisecenter til en selvstændig tilværelse.

Boks 2.12

Mål

- I 2020 skal andelen af kvinder på kvindekrisecentre, der har behov for mere end ét ophold, reduceres med mindst 30 pct. Det svarer til en andel på højst 25 pct.

Boks 2.13

Eksisterende initiativer og indsatser

- Der er i aftalen om satspuljen for 2012 iværksat en række initiativer til bekæmpelse af vold i nære relationer. Herunder et projekt med tilbud om psykologbistand til kvinder på kvindekrisecenter. Evalueringerne fra indsatserne skal indgå i en samlet generel og overordnet evaluering af den samlede indsats på kvindekrisecentrene, som forventes afsluttet inden udgangen af 2015.
- Regeringen og KL er i aftale om kommunernes økonomi for 2014 enige om at give voldsramte kvinder en sammenhængende og rehabiliterende social indsats. Der skal på den baggrund igangsættes en analyse af reglerne for ophold på blandt andet kvindekrisecentre samt kommunernes praksis og styringsmuligheder på området.
- Det fremgår af forslag til finansloven for 2014, at der skal udarbejdes en ny handlingsplan til bekæmpelse af vold i familien og i nære relationer.

Et vigtigt skridt på vejen er, at de kvinder, der søger hjælp på et krisecenter, hjælpes til en tilværelse uden vold, så det ikke bliver nødvendigt med gentagne ophold på krisecenter. Regeringens mål er, at andelen af kvinder, der har mere end ét ophold på et kvindekrisecenter i deres liv, skal reduceres med mindst 30 pct. frem mod 2020. Det betyder, at andelen i 2020 højst må udgøre 25 pct.

Samtidig er det vigtigt, at der bliver sat forebyggende ind så tidligt som muligt med hjælp til både den voldsramte og voldsudøveren for at forebygge og bryde et voldsmønster.

Når kvinder søger hjælp på et krisecenter, bliver de spurgt, om de før har haft ophold på et krisecenter, men de behøver ikke svare. For dem, der ønskede at svare, var det i 2011 36 pct., der også tidligere havde søgt hjælp på et krisecenter.

Opnåelse af målet forudsætter, at kommunerne i samarbejde med krisecentrene sikrer voldsramte kvinder en rehabiliterende hjælp og støtte. Kvinderne skal tilbydes et sammenhængende forløb både på krisecentret, i overgangen til egen bolig samt, når kvinden skal skabe sig en selvstændig tilværelse uden vold.

Samtidig vil regeringen, som en del af finansloven for 2014, afsætte midler til at udarbejde en ny handlingsplan for bekæmpelse af vold i familien og nære relationer. Handlingsplanen skal også rette sig mod voldsramte mænd og skabe bedre viden om årsager til vold mod mænd samt igangsætte forsøg med målrettede tiltag for voldsramte mænd.

Regeringen vil sætte yderligere fokus på kommunernes muligheder for at give voldsramte kvinder på kvindekrisecenter en sammenhængende og rehabiliterende hjælp, der skaber grundlaget for en god og tryk overgang til et liv i egen bolig.

Boks 2.14 Gitte 45 år

Gitte på 45 år og datteren Sofie har gennem flere år levet i et hjem præget af vold. Efter en ny og meget alvorlig voldsepisode kommer Gitte og Sofie i 2009 på et kvindekrisecenter i nærheden af deres bopæl, hvor de samtidig kan fastholde deres uddannelsesforløb og skolegang.

De opholder sig på krisecenteret i knap en måned, men under hele opholdet har Gitte tæt kontakt til sin kommune, som er underrettet om krisecenteropholdet fra starten.

Kommunen kan på den måde sætte tidligt ind med forberedelse af en efterværnsindsats, når Gitte og Sofie er klar til at flytte i egen bolig igen. Gitte får hjælp fra kommunen til at få styr på sin økonomi, som er kaotisk, hun modtager psykologsamtaler, og hun og datteren er i et forløb med familierådgivning i kommunen.

Mor og datter lever nu på andet år en stabil tilværelse uden vold, og Gitte er kommet i virksomhedspraktik i et gartneri.

Gitte siger selv om forløbet: "Der er hjælp at få! Man skal bare bede om det, så får man det. Jeg har prøvet at komme væk [fra den voldelige mand] mange gange, men til sidst lykkedes det endelig. Nu er det to år siden, at jeg flyttede fra krisecentret!"

Kilde: Casen er baseret på Børn og kvinder i familier med vold – indsatser og efterværn. Socialstyrelsen, 2012.

Modelfoto

Tabel 2.5 Færre kvinder med gentagne ophold på krisecentre – udvikling og mål frem mod 2020

	2011	2012	Mål i 2020
Andelen af kvinder med ophold på et kvindekrisecenter, der har haft mere end ét ophold i deres liv (pct.)	36	36	Højst 25

Anm.: Kvindekrisecentre er et anonymt tilbud. Indikatoren måler kun på det antal af de indskrevne kvinder, der har valgt at svare på spørgsmålet om antal ophold i deres liv, svarende til 788 ud af 1982 kvinder i 2012.

Kilde: Socialstyrelsens Årsstatistik om kvinder og børn på kvindekrisecenter, 2012.

Større effekt af stofmisbrugsbehandlingen og færre narkorelaterede dødsfald

I Danmark skønnes antallet af stofmisbrugere at være stigende, og antallet af narkotikarelaterede dødsfald har svinget mellem ca. 240 og 285 de seneste år. Tallet har været stigende siden 2008.

Stofmisbrug er et alvorligt socialt problem, som kan have store konsekvenser både for den enkelte borger og for omgivelserne. Det gælder både i forhold til sundhed og risiko for overdødelighed, men det gælder i høj grad også i forhold til den enkeltes mulighed for at gennemføre en uddannelse, passe et arbejde og indgå i sociale relationer.

Regeringen vil derfor sætte fokus på stofmisbrugeres mulighed for at komme ud af deres misbrug eller reducere misbruget. Alle, der har et stofmisbrug, skal have en effektiv og virkningsfuld misbrugsbehandling.

Andre faktorer end kun behandling og skadesreduktion har betydning for antallet af narkorelaterede dødsfald. Det er derfor svært at opnå og fastholde et lavt niveau. Ikke desto mindre vil regeringen fortsætte arbejdet for, at narkorelaterede dødsfald forebygges.

Andelen af borgere, som afslutter deres behandlingsforløb som enten stoffrie eller med reduktion i stofmisbruget, har siden 2008 været omkring en tredjedel. Det er målet, at denne andel frem mod 2020 skal stige til at udgøre mindst 50 pct. Frem mod 2020 skal antallet af narkorelaterede dødsfald samtidig reduceres og søges fastholdt på et niveau på højst 200, svarende til en reduktion på ca. 30 pct.

Opnåelse af målet forudsætter, at kommunerne har fokus på høj kvalitet og effekt i den sociale stofmisbrugsbehandling. Regeringens stofmisbrugspakke fra efteråret 2012 skal understøtte kommunernes arbejde med at sikre høj kvalitet i den enkelte borgers behandling.

Samtidig skal borgerens handleplan sikre, at der er en langsigtet rettesnor for den hjælp og støtte, den enkelte borger får før, under og efter behandlingen. Derudover skal kommunerne sætte forebyggende ind med sundhedsmæssige og sociale tilbud for de allermest udsatte stofmisbrugere.

Boks 2.15

Mål

- I 2020 skal mindst halvdelen af de stofmisbrugere, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, være enten stoffri eller opleve reduktion i stofmisbruget.
- Frem mod 2020 skal antallet af narkorelaterede dødsfald reduceres og fastholdes på et niveau på højst 200. Det svarer til en reduktion på 30 pct.

Tabel 2.6

Større effekt af behandling og færre narkorelaterede dødsfald – udvikling og mål frem mod 2020

	2009	2010	2011	Mål i 2020
Andelen af afsluttede forløb endt med stoffrihed eller reduktion (pct.)	33	34	31	Mindst 50
Narkorelaterede dødsfald	276	273	285	Højst 200

Kilde: Stofmisbrugsdatabasen og Rigspolitiet.

Boks 2.16

Eksisterende initiativer og indsatser

- Regeringen lancerede Stofmisbrugspakken i oktober 2012. Der er afsat i alt 103 mio. kr. over de kommende år til at udmønte pakkens 10 konkrete initiativer. Initiativerne skal samlet bidrage til at løfte kvaliteten af den sociale stofmisbrugsbehandling gennem brug af viden og metoder, som har en dokumenteret effekt for borgerne. Samtidig er formålet at sikre fokus på en helhedsorienteret indsats over for borgeren.

Stofmisbrugspakken indeholder 10 konkrete initiativer, hvoraf det centrale element i pakken er udvikling og afprøvning af et samlet metodeprogram baseret på virkningsfulde behandlingsindsatser med påvist evidens i international sammenhæng. Arbejdet vil have særlig fokus på unge misbrugere og tilrettelægges med inddragelse af erfaringerne fra Hjemløsestrategien.
- Folketinget har åbnet mulighed for oprettelse af stofindtagelsesrum (de såkaldte fixerum) i kommunerne. Samtidig har regeringen sammen med Enhedslisten afsat midler til at medfinansiere etablering og drift af stofindtagelsesrum.
- På baggrund af evalueringen af ordningen med lægeordineret heroin har regeringen og KL aftalt at udvide ordningen til også at omfatte heroin i pilleform. På den måde kan de brugere, der enten ikke kan eller vil sprøjte sig, også omfattes af ordningen.
- Regeringen har sammen med Enhedslisten afsat midler til en undersøgelse af narkotikadødsfald i København, Aarhus og Odense kommuner. I undersøgelsen gennemgås alle narkorelaterede dødsfald i kommunerne med henblik på at øge kendskabet til de faktorer, der fører til dødsfaldene. Undersøgelsen skal medvirke til viden om, hvordan narkorelaterede dødsfald kan forebygges og forventes afsluttet i 2014.
- Regeringen har sammen med Enhedslisten afsat midler til et projekt, som skal gøre stofmisbrugere i stand til at give hinanden en modgift i tilfælde af overdosis. Københavns, Aarhus, Odense og Glostrup kommuner deltager i projektet.

Hvis flere behandlingsforløb skal resultere i stoffrihed eller stofreduktion, kræver det fokus på høj kvalitet i kommunernes behandlingstilbud. Regeringen ønsker med stofmisbrugspakken at løfte kvaliteten i indsatsen på området og stille viden og metoder med dokumenteret effekt til rådighed for kommunerne.

Folketinget har med lovgivningen om stofindtagelsesrum (de såkaldte fixerum) givet mulighed for en væsentligt skadesreducerende foranstaltning for stofmisbrugerne. Regeringen har desuden sammen med Enhedslisten afsat midler til at understøtte kommunernes etablering af stofindtagelsesrum. Sammen med de øvrige tiltag på området, som fx lægeordineret heroin, giver det kommunerne et konkret redskab i arbejdet med at forebygge narkorelaterede dødsfald i Danmark.

Større effekt af alkoholbehandlingen

Alkoholmisbrug er ikke kun et problem for misbrugeren, men for hele familien. Det gælder især der, hvor der er børn involveret.

Ifølge Sundhedsstyrelsen vokser omkring 122.000 børn op i en familie med et alkoholproblem. Børn af alkoholikere er i særlig risiko for omsorgssvigt, og en stor del af deres barndom er ofte præget af mangelfuld voksenkontakt og utilstrækkelige udviklingsmuligheder.

Regeringen har fokus på, at mennesker med et alkoholmisbrug bliver hjulpet ud af deres misbrug, og at de får tilbudt en misbrugsbehandling, der virker. Regeringen har bl.a. i Sundhedspolitik Udspil afsat 112 mio. kr. i perioden 2014-2017 til at styrke alkoholbehandlingen og danskernes sundhed. Samtidig vil regeringen skærpe opmærksomheden om de forebyggende indsatser for børn af misbrugere.

Regeringen ønsker at følge resultaterne af alkoholbehandlingen og vil derfor igangsætte et arbejde med at forbedre datakvaliteten inden for alkoholmisbrugsbehandling med henblik på at opstille mål for indsatsen på området.

Prostituerede

Prostitution er et alvorligt socialt problem. Det er sparsomt, hvad vi ved om omfanget af prostitution i Danmark, men SFI skønner, at der i 2010 var ca. 3.100 mennesker, som var prostituerede.

Prostitution hænger ofte sammen med en række andre sociale problemer som misbrug, senfølger af incest, vold eller psykisk sårbarhed. Derfor skal indsatsen over for prostitution ske i tæt samspil med de eksisterende sociale tilbud, der findes i kommunerne.

Prostitution er forbundet med stigmatisering, som betyder, at mennesker i prostitution ofte føler sig isoleret og har svært ved at bede om hjælp og støtte. Det gælder både i forhold til den prostitueredes familie og netværk,

men i høj grad også i forhold til kontakten med det offentlige.

Udviklingsprojektet Exit Prostitution skal give kommunerne redskaber og metoder, så mennesker i prostitution kan få en målrettet og individuel indsats. Det kan hjælpe den pågældende ud af prostitution eller forbedre vedkommendes situation og styrke relationen til familie og venner.

Regeringen har fokus på at sikre prostituerede en reel mulighed for at forlade prostitution eller få forbedret deres livssituation. Derfor vil regeringen igangsætte et arbejde med at forbedre datagrundlaget på prostitutionsområdet med henblik på at overveje på sigt at fastsætte mål for området.

Mennesker med psykisk sygdom

Der er et stigende antal danskere, der diagnosticeres med en psykisk sygdom. For mange betyder det, at de i en sårbar periode i deres liv har brug for hjælp eller behandling fx hos deres egen læge, før de igen kan genoptage deres hverdag.

Livet med en psykisk lidelse er forbundet med en række udfordringer, bl.a. stigmatisering, risiko for ikke at gennemføre en uddannelse, sygemelding, arbejdsløshed og høj dødelighed. Vi ved imidlertid, at selv blandt de, som får de sværeste psykiatriske diagnoser, kommer 60 pct. sig helt eller så meget, at de med den relevante behandling og støtte kan leve et normalt hverdagsliv.

Regeringen prioriterer indsatsen på det psykiatriske område højt og har på den baggrund nedsat et psykiatriudvalg, som skal komme med forslag til, hvordan indsatsen for mennesker med psykisk sygdom tilrettelægges og gennemføres bedst muligt. Psykiatriudvalget afrapporterer i efteråret 2013, og regeringen vil, som en del af regeringens handleplan for psykiatriområdet, opstille mål for den specialiserede behandling over for mennesker med svær psykisk sygdom.

Læs mere på www.sm.dk

Alle skal med

Målsætninger for de mest udsatte frem mod 2020

2012/13 : 41

Henvendelse om udgivelsen kan i øvrigt ske til

Social- Børne og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. : 33 92 93 00

ISBN

978-87-92985-58-3

Elektronisk publikation

978-87-92985-59-0

Design af indhold

Bgraphic

Design af omslag

e-Types & India

Foto

Scanpix

Tryk

Rosendahls – Schultz Grafisk

Web

Publikationen kan hentes på
sm.dk

